

Ávarp á alþjóðlegum baráttudegi kvenna 8. mars 2007

Máttur á milli landa – beislum mannauðinn

Ólíkt mörgum nágrönnum okkar í Evrópu búum við Íslendingar við afar lítið atvinnuleysi og í þeirri uppsveiflu sem verið hefur undanfarin ár hefur eftirspurn eftir vinnuafli verið mikil. Það er þess vegna sem fjöldi fólks af erlendum uppruna hefur sóst eftir vinnu hér, ýmist til lengri eða skemmri tíma. Framlag kvenna og karla af erlendum uppruna til samfélagsins, til menningar hvers konar og vinnumarkaðarins hefur aukið litrófið og þróað íslenskt samfélag í fjölmeningarsamfélag. Til þess að þeir sem hingað koma geti nýtt mannauð sinn til hins ýtrasta, sér og öðrum til farsældar, er mikilvægt að veita þeim aðgengi að öllum gáttum samfélagsins. Það er hægt að gera á margvíslegan hátt en ein leið sem vert er að skoða er svokallað mentora-kerfi þar sem byggt er upp stuðningsnet milli tveggja einstaklinga þar sem gagnkvæm virðing og samvinna er höfð að leiðarljósi. Kerfi sem þetta hefur gefið góða raun á Norðurlöndunum og auðveldað fólki af erlendum uppruna að aðlagast nýju umhverfi og menningu.

Heildarsamtök launafólks hafa gjarnan notað 8. mars til að meta stöðuna í jafnréttismálum og þá sérstaklega hvað varðar launamun kynjanna. Þrátt fyrir jafnréttislög er kynbundinn launamunur viðvarandi vandamál og ef marka má niðurstöðu rannsóknar um kynbundinn launamun og launamyndun sem birt var í fyrra mun taka nokkrar aldir að útrýma þeim mun. Rannsókninn leiddi í ljós að óútskýrður munur á launum karla og kvenna er 15,7% en í sambærilegri rannsókn sem var framkvæmd árið 1994 var munurinn 16%. Það er því óhætt að fullyrða að launamunurinn minnki með hraða snigilsins og við það verður ekki unað. Grípa verður til raunhæfra aðgerða svo konur njóti sömu möguleika á vinnumarkaði. Núverandi jafnréttislög duga ekki til því fjölmörg fyrirtæki og stofnanir hunsu ákvæði laganna um gerð jafnréttisáætlunar sem m.a. á að tryggja konum og körlum jöfn laun fyrir jafn verðmæt störf. Til að ná því marki verða launakerfi að vera gagnsæ og kynhlutlaus auk þess sem upplýsingar um laun verða að vera aðgengilegar. Það er því ánægjulegt að nýtt frumvarp til jafnréttislaga feli í sér bann við launaleynd og aukið vægi úrskurða kæruneftar jafnréttismála. Þar er einnig lagt til að Jafnréttisstofa geti krafði fyrirtæki og stofnanir um upplýsingar sem varða launakjör og lagt á þau dagsektir tregðist þau við. Þeir sem raunverulega vilja útrýma launamun kynjanna ættu því að kanna afstöðu stjórnsmálaflokkanna til frumvarpsins áður en þeir ákveða hverjum þeir greiða atkvæði sitt í kosningunum í vor.

Jafnréttismál eru ekki einkamál kvenna því jafnrétti kynjanna er ein mikilvægasta forsenda hagsældar í heiminum. Á Alheimsleiðtogafundi Sameinuðu þjóðanna árið 2005 var niðurstaðan sú að jafnrétti kynjanna hefði afgerandi áhrif á þróun, frið og öryggi. Í ávarpi framkvæmdastjóra S.Þ., Ban Ki-moon, í tilefni dagsins er bent á þá staðreynd að almenn viðurkenning á mikilvægi jafnréttis skili sér illa í verki. Störf kvenna séu vanmetin og illa launuð eða jafnvel ólaunuð, enn séu fáar konur í valdastöðum og meirhluti þeirra hundrað milljóna barna sem ekki njóti skólagöngu séu stúlkur. Verst sé samt að „ofbeldi gegn konum og stúlkum heldur áfram af fullum krafti á hverju meginlandi, í hverju landi og í hverjum menningarheimi“. Kynbundið ofbeldi hefur alltof lengi verið látið viðgangast og því fagna þau samtök og stofnanir sem standa að þessu ávarpi því framtaki S.Þ. að vekja athygli á málinu á Alþjóðlegum baráttudegi kvenna.

